

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN SELVITYS MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE KOSKIEN JATKUVAN KASVATUKSEN LISÄÄMISTÄ VALTION MAILLA

Kansalaisaloitteessa KAA 9/2019 vp ehdotettiin, että valtion metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä muutetaan siten, että valtion omistamilla alueilla ei jatkossa olisi pääsääntöisesti sallittua suorittaa metsälaissa tarkoitettuja uudistushakkuita. Avohakkuun ja uudistushakkuun käsitteet liittyvät tasaikäisrakenteiseen tai jaksolliseen metsänkasvatukseen, joka on Suomessa ollut useiden vuosikymmenten ajan ensisijainen metsänkäsittelymenetelmä. Metsälain mukaan uudistushakkuulla tarkoitetaan puunkorjuuta, jossa käsittelyalue hakataan mahdollisia jätettäviä säästö-, siemen- tai suojuspuita lukuun ottamatta avoimeksi alueeksi. Vuonna 2014 metsälakiin lisättiin kasvatushakkuun määritelmä. Kasvatushakkuulla tarkoitetaan metsälain mukaan puunkorjuuta, joka tehdään alueelle jäljelle jäävän puuston kasvattamista taikka tämän ohella myös uuden taimiaineen syntymistä edistävällä tavalla. Kasvatushakkuuseen katsottiin sisältyvän eri-ikäisrakenteinen/ jatkuvapeitteinen/ jatkuva metsänkasvatus. Jatkuvassa kasvatuksessa metsiä käsitellään lähinnä poiminta- ja pienaukohakkuin ja metsä pyritään säilyttämään peitteisenä. Kansalaisaloitteen tavoitteena oli siirtyminen jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin valtion metsissä.

Maa- ja metsätalousvaliokunta esitti mietinnössään 13/2021, että eduskunta hylkää kansalaisaloitteeseen sisältyvät lakiehdotukset ja hyväksyy kaksi lausumaa koskien jatkuvan kasvatuksen lisäämistä valtion metsissä ja Metsähallituksen tuotto- ja tuloutustavoitteiden asettamista. Maa- ja metsätalousministeriö antaa tällä muistiolla valiokunnalle sen pyytämän selvityksen koskien lausumaa 1:

- 1) *Eduskunta edellyttää, että valtion metsissä käytetään monipuolisesti erilaisia metsänkäsittelymenetelmiä ja kullekin alueelle ja kasvupaikalle valitaan sille parhaiten soveltuva menetelmä. Maa- ja metsätalousministeriön tulee selvittää, miten valtion metsissä voidaan lisätä jatkuvaa kasvatusta erityisesti siihen soveltuviissa suometsissä, virkistys- ja matkailualueilla sekä suojelualueiden, vesistöjen sekä edellä mainittujen erityiskäytössä olevien alueiden reunoilla, ja antaa maa- ja metsätalousvaliokunnalle selvitys jatkuvan kasvatuksen lisäämisestä valtion mailloin vuoden 2022 loppuun mennessä.*

Metsähallitusta koskevan lain (234/2016) 2 §:n mukaan Metsähallituksen yleistehtävä on käyttää, hoitaa ja suojella hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi. Metsähallituksen tulee toimia tuloksellisesti. Metsähallituslain 6 §:n mukaan luonnonvarojen kestävä hoidon ja käytön olennaisena osana Metsähallituksen on riittävästi otettava huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen metsien, meren ja muiden luonnonvarojen hoidolle, käytölle ja suojelulle asetettujen muiden tavoitteiden kanssa. Metsähallituksen on lisäksi otettava huomioon luonnon virkistyskäytön sekä työllisyyden edistämisen vaatimukset.

Metsähallituksen hallinnassa olevasta maa-alasta liiketoiminnan käytössä on noin 5,1 miljoonaa hehtaaria. Tästä runsaasta 5 miljoonasta hehtaarista noin 1,5 miljoonaa hehtaaria on huonon kasvun kitu- ja joutomaata. Lisäksi metsätaloustalouden ulkopuolella tai rajoitetussa metsätaloustaloustaloudessa muun muassa alueiden monimuotoisuuden suojeluun, virkistyskäyttöön, porotalouteen tai saamelaiskulttuuriin liittyviin erityisarvoihin perustuen on valtiolla noin 0,8 miljoonaa hehtaaria. Metsähallituksen hallinnassa olevaa tavanomaisessa metsätaloustaloustaloudessa olevaa monikäyttömetsää on siis noin 2,8 miljoonaa hehtaaria.

Metsälain (1093/1996) tarkoituksena on edistää metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä hoitoa ja käyttöä siten, että metsät antavat kestävästi hyvän tuoton samalla, kun niiden

biologinen monimuotoisuus säilytetään. Metsälaissa metsän uudistamisvelvoite muodostaa perustan metsien kestävyys turvaamiselle. Lailla veloitetaan puuntuotannon jatkuvuuden turvaamiseksi huolehtimaan uuden puuston aikaansaamisesta hakatun metsän tilalle. Uudistamisvelvoite koskee metsiä käytetystä metsänkäsittelymenetelmästä ja hakkuutavasta riippumatta.

Puuston kasvu

Suomessa on sadan vuoden ajan tehty valtakunnan metsien inventointia (VMI), jonka ansiosta metsien tilasta on vertailukelpoista tietoa varsin pitkältä ajanjaksolta. Suomen pinta-alasta noin 22,8 miljoonaa hehtaaria (75 prosenttia) on metsää. Tästä metsäalasta valtio omistaa runsaat 25 prosenttia, yksityishenkilöt noin 61 prosenttia ja yhtiöt runsaat 8 prosenttia. Uusimpien inventointitulosten (2021) mukaan puuston kasvu Suomessa on noin 103 miljoonaa kuutiometriä. Puuston vuotuinen poistuma, joka sisältää sekä hakkuut että luontaisen poistuman, oli 83 % kasvusta ajanjaksolla 2014–2020.

Valtion monikäyttömetsien kasvu on n. 13 miljoonaa kuutiometriä vuodessa poistuman ollessa n. 6 miljoonaa kuutiometriä eli alle puolet kasvusta.

Maa- ja metsätalousvaliokunta totesikin mietinnössään, että puuston määrää ja kasvua koskevien lukujen valossa suomalaista metsänhoitoa voidaan pitää onnistuneena esimerkkinä maailmanlaajuisessa metsäkatoa koskevassa keskustelussa.

Valtion metsiä koskevat poliittiset linjaukset

Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan sisältyy metsänhoitoa koskevia kirjauksia, joissa todetaan muun muassa, että Suomessa edistetään monipuolisia metsien kasvatus- ja käsittelytapoja, mukaan lukien jatkuvapeitteinen kasvatus, ilmastotavoitteet ja taloudelliset näkökulmat huomioon ottaen. Metsänhoidon suosituksia arvioidaan ja tarvittaessa päivitetään tutkimus- ja seurantatiedon sekä käytännön kokemusten perusteella. Metsänhoidon suositusten ja muiden toimien avulla edistetään talousmetsien luonnonhoitoa, kuten lahoppuun ja kantojen jättöä, kulotusta, tekopötkelöitä, riistatiheikköjä, suojavyöhykkeitä ja vesistövaikutuksen pienentämiseen tähtääviä toimia.

Lisäksi hallitusohjelmassa on todettu, että Metsähallituksen omistajapoliittiset linjaukset päivitetään. Metsähallituksen uudet omistajapoliittiset linjaukset vuosille 2020–2024 hyväksyttiin keväällä 2020. Linjausten mukaan Metsähallitus ylläpitää ja kehittää luonnon monimuotoisuutta hallinnassaan olevilla maa- ja vesialueilla. Metsähallituskonsernin liiketoimintojen on oltava ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäviä ja tuotettava tasainen tuloutus omistajalle. Vuosina 2020–2024 Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen nykyistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Peitteellisen metsänkäsittelyn pinta-alaa uudistushakkuuluonteisissa hakkuissa lisätään nykyisestä noin 15 prosentin tasosta 25 prosenttiin. Lisäystä kohdennetaan erityisesti turvemaille.

Omistajapoliittisten linjausten taustamuistiossa on täsmennetty ja täydennetty edellä mainittuja linjauksia kuvaamalla toimenpiteitä, joilla linjaukset konkreettisesti viedään käytäntöön. Esimerkiksi turvemaiden käsittelyssä huomioidaan paremmin niiden ilmastovaikutukset ja vesiensuojelu lisäämällä peitteellistä metsänkäsittelyä, säätelämällä pohjavesipintoja ja hyödyntämällä oikein kohdennettua ennallistamista. Monikäyttömetsissä kiertoajan jatkamista käytetään siihen soveltuvisissa kohteissa tulostavoitteen asettamat raamit huomioiden. Kokonaisuutena omistajapoliittisten linjausten mukaiset toimenpiteet aiheuttavat vuosina 2020–2024 lisäkustannuksia yhteensä n. 48 miljoonaa euroa ja pienentävät jonkin verran hakkuumääriä.

Hakkuut ja jatkuva kasvatus valtion metsissä

Valiokunnan mietinnössä Mmv 13/2021 kuvattiin eri metsänkäsittelymenetelmien hyötyjä kokonaiskestävyyden näkökulmasta ja tarkasteltiin menetelmien vaikutuksia metsien kasvuun, taloudelliseen tuottoon, hiilensidontaan, monimuotoisuuteen, vesistöjen tilaan, poronhoitoon ja virkistyskäyttöön. Tarkastelun perusteella valiokunta katsoi, että jatkuvan kasvatuksen osuuden lisääminen valtion metsissä on perusteltua.

Peitteistä eli jatkuvaa metsänkasvatusta toteutetaan valtion metsissä alueilla, joille se sopii parhaiten ja erityisesti, jos alueen muiden käyttömuotojen vuoksi peitteisyyden ylläpitäminen metsässä on tärkeää. Metsähallituksen metsätalouden toiminnan perusteina ovat luonnonvarasuunnittelu, alue-ekologinen suunnittelu sekä operatiivinen metsäsuunnittelu ohjeistuksineen. Metsähallituksessa harjoitetaan kasvupaikkaperusteista metsänkäsittelyä, joka perustuu kotimaisiin puulajeihin, paikallisiin alkuperiin ja myös sekametsätavoitteisiin. Paikkatietoa hyödyntäen maastossa määritellään kullekin kasvupaikalle, kohteelle ja puustolle sopivin käsittelytapa. Luonnonmetsien rakennepiirteitä, kuten lahoppuuta ja erirakenteisuutta, säilytetään kaikissa metsissä hakkuutavoista riippumatta. Eri-laisia metsänkäsittelytapoja ja erikoishakkuuta käytetään monipuolisesti kohteen ominaispiirteiden ja tavoitteiden mukaisesti, mikä korostuu erityisesti erityisalueilla ja -kohteissa, kuten retkeilyalueilla, matkailukeskuksissa ja porotalouskohteissa.

Vuositasolla hakkuita kohdistuu ainoastaan kahdesta kolmeen prosenttia valtion monikäyttömetsien metsämaan pinta-alasta. Valtiolla hakataan siis samasta kohdasta metsää keskimäärin kerran 35-50 vuodessa. Keskimääräinen uudistusalan koko on Etelä-Suomessa vajaat kaksi hehtaaria ja Pohjois-Suomessa liki neljä hehtaaria. Uudistusalat rajataan maastoon pinnanmuotojen mukaan maisemaan sopiviksi. Arvokkaat luontokohteet, kuten pienviesien ympäristöt, rehevät lehdot ja harjujen paahdeympäristöt, jätetään aina käsittelyn ulkopuolelle. Arvokkaat luontokohteet on määritelty tarkemmin Metsätalouden ympäristöoppaassa.

Vuonna 2021 Metsähallituksen toteutuneiden hakkuutoimenpiteiden kokonaispinta-ala oli reilut 91 000 hehtaaria, josta 74 % oli kasvatushakkuita ja 26 % uudistusluonteisia hakkuita. Hallitusohjelman mukaisesti Metsähallituksen tavoitteena on lisätä peitteellisen metsänkäsittelyn eli jatkuvan kasvatuksen pinta-alaa uudistushakkuuluonteisissa hakkuissa nykyisestä noin 15 %:n tasosta 25 %:iin. Lisäystä kohdennetaan erityisesti turvemaille. Tavoitteen toteuttamiseksi Metsähallituksen metsänhoito-ohjetta päivitettiin 2021.

Seuraavassa kuvassa on esitetty peitteisten metsänkäsittelymenetelmien osuus uudistusluonteisten hakkuiden pinta-alasta.

Uudistusluonteisten hakkuiden pinta-alasta (yhteensä 23 660 ha vuonna 2021) kaikkiaan 40 % toteutettiin jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen hakkuutavoilla. Aikasarjasta on hyvä huomata, että talven 2018 merkittävät lumituhot Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Savossa ja Kainuussa lisäsivät huomattavasti peitteisten metsänkäsittelymenetelmien käyttöä vuosina 2018 ja 2019. Kyseisinä vuosina peitteisestä metsänkäsittelystä noin puolet oli lumituhopuiden korjuuta. Vuonna 2021 puolestaan Paula-myrsky lisäsi peitteisten metsänkäsittelymenetelmien käyttöä ja peitteisestä metsänkäsittelystä noin kolmasosa oli myrskytuhopuiden korjuuta.

Turvemaiden uudistamisessa pyritään ensi sijassa peitteiseen käsittelyyn ja aina hyödyntämään luontaisen uudistamisen mahdollisuudet. Jos kasvupaikalla on sopivaa taimiainesta uudistettavan metsän alla, voidaan taimikkoa vapauttamalla päästä edulliseen uudistamiseen ja myös vesiensuojelun kannalta hyvään ratkaisuun. Taimiaineksen syntymistä ja vakiintumista voidaan edistää edeltävillä harvennus- ja väljennyshakkuilla.

Oleellista jatkuvassa kasvatuksessa on, että metsä säilytetään aina peitteisenä. Peitteisen metsänkasvatuksen päämenetelminä käytetään eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatukseen kehitettyjä hakkuutapoja kuten poimintahakkuuta ja pienalakasvatusta, joilla tavoitellaan ajassa muuttuvaa, mutta jatkuvasti eri-ikäisistä ja -kokoisista puista muodostuvaa metsänkuvaa.

Pienalakasvatuksessa metsään tuotetaan pienialaisten puustoryhmien mosaiikki, jossa korkeintaan 0,3 hehtaarin pienaukot sekä niiden välissä olevat poimintahakkuin harvennetut metsäkuviot vaihtelevat. Poimintahakkuissa, joihin myös kiertoajan pidentämiseen soveltuva uudistuskypsän metsän väljennyshakkuu lukeutuu, metsästä valitaan varttuneimpia puita sekä pienempiä, laadultaan heikkoja puita. Tavoitteena on luoda tilaa järeytyville, hyvälaatuisille puille ja edistää metsän luontaista uudistumista.

Suojuspuuhakkuussa tähdätään metsikön kasvattamiseen jaksollisena ja siinä säästettävä kasvatuskelpoinen tuotantopuusto poistetaan vasta, kun riittävän tiheä ja kehityskelpoinen alikasvos on varttunut keskipituudeltaan yli 1,5 metrin mittaiseksi.

Jatkuvapeitteisessä metsänkasvatuksessa uusien taimien odotetaan syntyvän luontaisesti ilman viljelyä. Tällöin taimien syntymiseen ja kehittymiseen liittyy epävarmuutta ja epätasaisuutta. Avohakkuuta eli yli 0,3 hehtaarin aukkoja tehdään vain äärimmäisissä poikkeustapauksissa, kuten hyönteis- tai luonnontuhojen seurauksena.

Kiertoajan jatkamisella ja erityishakkuiden käytöllä voidaan sovittaa yhteen metsienkäsittelyä sekä esimerkiksi virkistyskäyttöä, maiseman huomioimista tai porotaloutta. Erilaisia metsänkäsittelytapoja valtion monikäyttömetsissä käytetään monipuolisesti kohteen ominaispiirteiden ja tavoitteiden mukaisesti. Etenkin erityisalueilla ja -kohteilla (esim. retkeilyalueet, matkailukeskukset, porotalouskohteet, suojelualueiden lähialueet ja muut rajoitetun käytön kohteen) suositaan peitteisiä metsänkäsittelymenetelmiä. Myös monimuotoisuusarvot saattavat edellyttää pysyvää peitteellisuuden ylläpitoa, jolloin kohteella on syytä käyttää esimerkiksi pienalakasvatusta tai kasvatuluonteisia hakkuutapoja. Lapin luonnonvarasuunnitelmassa Metsähallitus päätti laskea uudistushakkuiden vuotuisen alan 10 000 hehtaariin (kestävä uudistushakkuumahdollisuus olisi 18 800 ha/v).

Valtion retkeilyalueet ovat ulkoilulain nojalla toteutettavia Natura-alueita. Retkeilyalueilla käytetään aina peitteistä metsänkasvatusta. Poikkeuksena voidaan tehdä useamman hehtaarin uudistushakkuuta ja kulotusta esimerkiksi palojatkumoalueilla tai muuhun luonnonhoitotavoitteeseen liittyen. Seuraavassa kuvassa on esitetty aikasarja peitteisten metsänkäsittelymenetelmien osuudesta uudistuluonteisten hakkuiden pinta-alasta (yhteensä 4319 ha vuonna 2021) rajoitetun käytön alueilla.

Lapissa porotalouden huomioiminen on lähes pääasiallinen syy peitteisten metsänkäsittelymenetelmien käyttöön. Pienemmässä mittakaavassa syynä on matkailu, maisema, suojelualueiden läheisyys ja virkistyskäyttö. Muualla maassa peitteisiä metsänkäsittelymenetelmiä käytetään etenkin tur-

vemailla (korvet), suojelualueiden läheisyydessä, matkailualueilla ja virkistyskäyttökohteilla tai maisemasyistä.

Jatkuvan kasvatuksen tutkiminen havaintoalueilla

Maa- ja metsätalousvaliokunta piti 2021 mietinnössään tärkeänä metsätalouden kestävyysnäkökulmasta, että käytettävät metsänkasvatusmenetelmät perustuvat mahdollisimman kattavaan tutkimustietoon ja käytännön kokemuksiin metsänhoidosta. Valitun kasvatusmenetelmän lisäksi puuntuotannon määrään ja metsänkasvatuksen taloudelliseen kannattavuuteen sekä metsän hiilensidontaan ja hiilivarastoihin vaikuttavat myös metsiköiden rakenne, kasvupaikka- ja ilmasto-olosuhteet että metsänkäsittelyn voimakkuus.

Jatkuva kasvatus eli peitteellinen metsätalous on jo aiemmin ollut osa valtion metsien hoidossa käytettyä keinovalikoimaa mutta jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta ei Suomessa ole laajamittaisesti harjoitettu yli 60 vuoteen, eikä sitä ole myöskään tutkittu yhtä paljon kuin valtametsämenetelmänä harjoitettua jaksollista kasvatusta.

Metsähallitus perusti elokuussa 2019 kolme 5 000 hehtaarin suuruista jatkuvan kasvatuksen havaintoaluetta Rautavaaralle, Suomussalmelle ja Savukoskelle. Alueet on valittu siten, että ne edustavat rakenteeltaan ja kasvupaikkajakaumaltaan tavanomaisia valtion talouskäytössä olevia metsiä. Alueilla on puuntuotannon rinnalla myös muita tärkeitä maankäyttömuotoja kuten esimerkiksi virkistys- ja matkailukäyttöä, maisema-arvoja sekä Tulppiossa lisäksi poronhoitoa.

Rautavaaran havaintoalueen osalta tilanne on se, että Tiilikajärven kansallispuiston laajennuksesta käydyissä keskusteluissa sen on kaavailtu jäävän joko osittain tai kokonaan kansallispuiston laajennuksen alle. Tämä tarkoittaisi käytännössä alueen käytön päättymistä jatkuvan kasvatuksen havaintokohteena. Samat tai vastaavat ominaispiirteet omaavaa korvaavaa havaintoaluetta ei ole valtion mailta saatavilla, mikä siis tarkoittaa, että kolmesta jatkuvan kasvatuksen havaintoalueesta menetetään yksi. Tiilikajärveä koskeva laajennusesitys on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä.

Kullakin jatkuvan kasvatuksen havaintoalueilla metsät on jaettu seitsemään käsittelyvyöhykkeeseen, joiden metsiä käsitellään kenttäkoetoimintasuunnitelman mukaisesti seurantoihin valituin jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmin. Jo vuonna 2020 alueilla tehtiin seurantoihin liittyviä poimintahakkuuta ja vuonna 2021 seurannat laajennettiin pienalakasvatuksen ja suojuspuuhakkuun käsittelykohteille, jotka sisältyvät Luonnonvarakeskuksen koejärjestelyasetelmaan.

Alkukesästä 2021 havaintoalueilla käynnistyi korjuumenetelmien tuottavuustutkimus. Metsätehon toteuttamassa tutkimuksessa selvitetään puunkorjuun tuottavuutta käytettäessä jatkuvan kasvatuksen erilaisia hakkuutapoja.

Havaintoalueilla tehdään tutkimusta yhteistyössä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Tavoitteena on kartuttaa käytännön kokemusta peitteisen metsätalouden harjoittamisesta laajoilla alueilla, myös tälle menetelmälle haastavissa olosuhteissa. Samalla halutaan varmistua myös siitä, että luontaisesti syntyvistä taimista kehittyy terveitä, laadukkaita ja tehokkaasti hiiltä sitovia puita. Luonnonvarakeskuksen kanssa havaintoalueilla käynnistettyjen kestokoejärjestelyjen avulla tuotetaan käytäntöä palvelevaa tutkimusperäistä tietoa sekä poiminta- ja suojuspuuhakkuun että pienalakasvatuksella käsiteltyjen metsien kehityksestä pitkällä aikavälillä. Alkuvaiheessa tutkimuksen koejärjestelyjen perustamisessa panostettiin erityisesti jatkuvapeitteisenä kasvatettavien metsien uudistumisen ja puiden kasvudynamiikan seuraamiseen.

Jatkuvan kasvatuksen havaintoalueet tarjoavat myös mahdollisuuden testata ja kehittää erirakenteisten metsien kaukokartoitusperusteisia mittaussuomenetelmiä, josta konkreettinen esimerkki on Rautavaaran havaintoalueella maastokauden 2020 lopulla aloitettu esiselvitysprojekti, jossa testataan puukohtaisen tiedon tuottamista ja metsän kerroksellisen rakenteen tunnistamista erittäin tiheäpulsista laserkeilauksen pistepilveä tuottavalla dronekeilauksella.

Keväällä 2021 kaikilla kolmella havaintoalueilla aloitettiin uutena myös metson soidinpaikkojen tarkastukset. Soidinpaikkojen tarkastuksilla selvitetään, ovatko alueilla tiedossa olevat metson soitimet toimivia. Samalla pyritään selvittämään soitimelle osallistuvien metsokukkojen määrä. Soidinpaikkojen seurantoja jatketaan vuosittain ja mikäli alueilta löytyy uusia soitimia, ne otetaan seurannan piiriin. Vertailuaineistona käytetään lähialueiden soitimia.

Havaintoalueille on perustettu myös riistakolmiota, joita hyödynnetään metsäkanalintujen seurannoissa. Metsäkanalinnuille otollisia elinympäristöjä seurataan lisäksi laserkeilausaineistojen avulla. Laserkeilausaineistoista pystytään hilakohtaisesti tunnistamaan metsäkanalinnuille otollisia elinympäristöjä. Muutaman vuoden välein tehtävä laserkeilaus tulee olemaan kustannustehokas tapa seurata, miten erilaiset metsienkäsittelytavat vaikuttavat metsäkanalintujen elinympäristöjen säilymiseen ja kehittymiseen.

Peitteisiä metsänkäsittelymenetelmiä käytetään valtion monikäyttömetsissä alueilla, joille ne sopivat parhaiten (turvemaat ja erityisesti korvet sekä karut mäntykankaat) ja erityisesti, jos alueen muiden käyttömuotojen vuoksi peitteisyyden ylläpitäminen metsässä on tärkeää. Viime vuosina erilaiset luonnontuhot ovat vaikuttaneet huomattavasti siihen, mikä on ollut peitteisen metsänkäsittelyn osuus uudistusluonteisista hakkuista valtion metsissä. Voimassa olevassa omistajapolitiikassa valtion monikäyttömetsille on asetettu tältä osin tavoite, että peitteisten metsänkäsittelymenetelmien osuus uudistusluonteisista hakkuista olisi 25 %. Asetettu tavoite on normaaliolosuhteissa tiukka ja sen ylittäminen vaatisi ottamaan mukaan myös kohteita, joille peitteinen metsänkäsittely ei nykytiedon eikä kokemusten perusteella sovellu.

21.12.2022

VN/33491/2022

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN SELVITYS MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE KOSKIEN JATKUVAN KASVATUKSEN LISÄÄMISTÄ VALTION MAILLA

Kansalaisaloitteessa KAA 9/2019 vp ehdotettiin, että valtion metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä muutetaan siten, että valtion omistamilla alueilla ei jatkossa olisi pääsääntöisesti sallittua suorittaa metsälaissa tarkoitettuja uudistushakkuita.

Maa- ja metsätalousvaliokunta esitti mietinnössään 13/2021, että eduskunta hylkää kansalaisaloitteeseen sisältyvät lakiehdotukset ja hyväksyy kaksi lausumaa koskien jatkuvan kasvatuksen lisäämistä valtion metsissä ja Metsähallituksen tuotto- ja tuloututavoitteiden asettamista. Maa- ja metsätalousministeriö antaa tällä muistiolla valiokunnalle sen pyytämän selvityksen koskien lausumaa 1:

- 1) Eduskunta edellyttää, että valtion metsissä käytetään monipuolisesti erilaisia metsänkäsittelymenetelmiä ja kullekin alueelle ja kasvupaikalle valitaan sille parhaiten soveltuva menetelmä. Maa- ja metsätalousministeriön tulee selvittää, miten valtion metsissä voidaan lisätä jatkuvaa kasvatusta erityisesti siihen soveltuviissa suometsissä, virkistys- ja matkailualueilla sekä suojelualueiden, vesistöjen sekä edellä mainittujen erityiskäytössä olevien alueiden reunoilla, ja antaa maa- ja metsätalousvaliokunnalle selvitys jatkuvan kasvatuksen lisäämisestä valtion mailloin vuoden 2022 loppuun mennessä.*

Selvitys on laadittu maa- ja metsätalousministeriössä syksyllä 2022 ministeriön sekä metsähallituksen asiantuntijoiden yhteistyönä. Selvityksen ovat hyväksyneet ministeriössä kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio, luonnonvaraosaston päällikkö Tuula Packalen sekä luonnonvaraosaston metsä- ja bioenergiayksikön päällikkö Erno Järvinen.

Toimeksisaaneena

Leena Arpiainen
Neuvotteleva virkamies
(Metsähallituksen ohjaus)
MMM Luonnonvaraosasto